

N:o 13.

Af herr **S. Nordström** i Höglunda, *angående dagaflöningen till de värnpligtige under öfningstiderna m. m.*

Genom den vid förlidet års riksdag antagna nya värnpligtslagen har en hård och ojemnt tryckande börda blifvit lagd uppå menige man och landets obemedlade befolkning derigenom, att öfningstiden blifvit utsträckt ifrån 3 till respektive 8, 10 och 12 månader. Denna öfningstid kommer att fördelas på fyra olika år, hvarigenom de, som blifvit inskrifna, komma att lida ett högst väsentligt afbräck uti sin borgerliga utkomst, enär en ung man, som under en del af året måste inställa sig till militär tjänstgöring, aldrig kan påräkna den aflöning eller bereda sig sådant förvärf under den återstående delen, som då han är ifrån värnpligts-tjensten befriad. Orättfärdigheten i den nya värnpligtslagen blir än mer i ögonen fallande, då man besinnar, att den ena familjen har blifvit välsignad uteslutande eller öfvervägande med söner, då den andra deremot har uteslutande eller öfvervägande antal döttrar. Många äkta par, och detta oftast ibland de förmögnare klasserna, äro barnlösa, hvaremot kroppsarbetarnes största rikedom vanligtvis består uti en talrik barnskara. Men man kan väl icke försvara den meningen, att de senare äro mera eller i större behof utaf att vårt land försvaras emot fiender än de förra. Enligt vanligt rättsbegrepp skulle det väl vara tvärt om. Dertill kommer, att endast normalt utbildade ynglingar kunna inskrifvas till värnpligtstjänst, hvaremot en afsevärd procent måste befrias, som kanske likväl i det praktiska lifvet eljest hafva lika lätt att bereda sig borgerlig utkomst, som de, hvilka blifva inskrifna. Man måste vara starrblind för

att icke fatta och förstå, hvart detta kommer att leda. Också förspörjes redan nu utöfver hela vårt land ett verop öfver denna nya värnpligtslag. Man drifver, säger man, våra söner i landsflykt. Till råga på eländet är det den bättre, den arbetsdugliga och lifskraftiga delen af vår ungdom, som lemna fosterjorden, under det vi få behålla den svagare, den sämre. Hvad detta kommer att betyda för de qvarvarande *borde* icke vara svårt att uträkna. Också lider redan nu vår modernäring stor nöd i fråga om arbetskrafter. Men hvad skall det icke hädanefter blifva, sedan massemigrationen kommit riktigt i gång.

För att i någon mån afvända denna förbannelse ifrån vårt land, måste representationen vara betänkt på att lemna de värnpligtige en sådan aflöning under öfningstiden, att de kunna existera och icke behöfva göra allt för stora uppoffringar. Jag är fullt medveten om hvad detta innebär i fråga om statens finanser, men för så vidt man icke vill se våra åkerfält förvandlade till ödemarker, så måste man bereda sig på att möta den nya härorganisationens konsekvenser. Det skall icke dröja länge, förrän man får klart för sig, att det blir bättre att underkasta sig dessa uppoffringar, än att beröfva vårt land de armar, som skola odla dess jord, och många utaf dess äldaste söner.

Jag känner allt för väl detta fagra tal om att det är hvars och ens pligt att försvara sitt land utan godtgörelse. Men man ser saken blott ifrån en sida, man är för närsynt. Man är i okunnighet och i en farlig villfarelse om huru folket, huru de stilla i landena känna och tänka. Den verkliga fosterlandsvännen *måste* sätta sig in uti dessa känslor och denna tankegång, såvida man icke med berådt mod vill styra statskeppet till undergång. Om vi verkligen älska vårt land, dess frihet och oberoende, då måste vi ock lagstifta så, att vi få behålla den ungdom, hvars uppfostran vi bekostat och som icke allenast i farans stund skall försvara detsamma emot fiender, utan jemväl plöja våra tegar.

På grund af det anförda hemställer jag,

att Riksdagen må besluta, att dagaflöningen till de värnpligtige bestämmas till 1 krona per dag under hela öfningstiden såväl i rekrytskolan som under repetitionsöfningarne, hvaraf 50 öre utbetalas månatligen under öfningstiden och 50 öre insättes uti postsparbanken, som ej få lyftas förrän efter fyllda 27 lefnadsår och efter fullgjord vapenöfning samt ej heller om den

värnpligtige emigrerat till främmande verldsdel, äfvensom att det stamanställda manskapets aflöning regleras i förhållande härefter. Skulle den värnpligtige dö före den sålunda föreskrifna tiden, lyftas de förfallna medlen af hans rättsinnehafvare.

Stockholm den 20 januari 1902.

Sten Nordström.

N:o 14.

Af herr **S. Nordström** i Höglunda, om *skrifvelse till Kongl. Majt angående landstingens befogenhet med afseende på väganläggningar.*

Förbättrade kommunikationer utgöra ett lifsvilkor för landets utveckling i såväl det ena som andra afseendet. Detta har ock blifvit i hög grad beaktadt af statsmakterna, som anslagit betydande summor för dylika ändamål. Särskildt beviljar Riksdagen numera ej mindre än en million kronor årligen till förbättring, ny- eller omläggning af de allmänna vägarne inom landet, hvilka medel utanordnas med två tredjedelar af den beräknade kostnaden utan återbetalningsskyldighet, sedan vederbörande embetsmyndighet upprättat förslag till och vitsordat vägförbättringens eller väganläggningens nytta och behöflighet för den allmänna samfärdseln. För att ytterligare underlätta dylika vägförbättringar, som för kommuner eller enskilde under alla omständigheter måste kännas betungande, hafva en del landsting jemväl anslagit större eller mindre be-